

України та Одеси, а й з закордону, зокрема Казахстан, Білорусь, Канада, Росія, Болгарія, Іспанія, та інші країни-учасники.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що міжнародна конференція протягом багатьох років об'єднує країни метою вивести документознавство та інформаційну діяльність на новий рівень. Щорічно саме в стінах Одеського Політехнічного університету науковці обмінюються знаннями, думками, ідеями, навичками і досвідом підприємці і виробники, керівництво міністерств і професіонали в тій чи іншій галузі, кваліфіковані працівники і технологи, і тим самим роблять внесок у розвиток цих сфер.

Список використаних джерел

1. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 10–12 вересня 2015 р. / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Одеса: Олді-ПЛЮС, 2015. 625 с.

2. Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації: зб. Матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 24–25 березня 2016 р. / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2016. С. 20–21.

3. Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності теорії та інновації: зб. Матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 19–20 березня 2015 р. / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Одеса: 2015. С. 15–18.

Козарезова Таїсія Євгенівна

*(наук. керівник – д-р наук з соціальних комунікацій, професор Шевченко О. В.)
Державний університет «Одеська політехніка», м. Одеса*

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

В умовах сучасної світової кризи, спричиненої складною епідеміологічною ситуацією, велика кількість вітчизняних підприємств постала перед проблемою організації роботи, зокрема організації документно-інформаційного забезпечення підприємства. Подібні виклики потребують швидкого реагування водночас час досконалого вивчення, що висуває перед науковцями та користувачами нові цілі та задачі.

Питаннями антикризового управління у своїх роботах займалися такі науковці, як-от А. В. Ковалевська [3], С. В. Грибан [2], О. С. Силкін, Н. В. Ляшенко [4]. Проблеми антикризового управління під час пандемії вивчили О. Д. Стешенко, Ю. П. Синиціна, Л. С. Квасова та М. О. Чебанова. Питаннями документно-інформаційного забезпечення займалися В. В. Бездрабко, М. М. Матліна [5], В. В. Благой, Е. В. Сазонова [1], Т. В. Іванова.

Актуальність теми полягає в тому, що науковці, які займаються теорією антикризового управління, зазвичай приділяють більшу увагу економічному боку проблеми, та майже не висвітлюють проблеми документно-інформаційного забезпечення. Водночас науковці, що займаються вивченням ділових процесів, вивчають функціонування системи документно-інформаційного забезпечення лише під час стабільних ситуацій. Саме тому обрана тема є цікавою та актуальною.

Документно-інформаційне забезпечення можна визначити, за твердженням М. Матліної, як діяльність спеціальних служб підприємства, спрямовану на формування

документаційного фонду організації задля його подальшого використання у процесі функціонування підприємства. Тобто, основною задачею документно-інформаційного забезпечення можна визначити організацію та забезпечення роботи з документацією на будь-якому підприємстві для його ефективного функціонування [5].

Будь-яка складна економічна або соціально-економічна ситуація, інакше кажучи, кризова ситуація, спричиняє суттєві зміни в роботі будь-якого підприємства [3]. Система документно-інформаційного забезпечення не є виключенням. Кризова ситуація призводить до дестабілізації функціональної системи та змушує змінювати підходи та методи роботи. Тим не менше, теорія антикризового управління стверджує, що кризова ситуація є невід'ємною частиною розвитку будь-якого підприємства чи організації, через нагальність нових проблем та необхідність їхнього швидкого вирішення [3].

Сукупність запобіжних заходів для вирішення проблематики кризи на підприємстві науковці називають антикризовим управлінням. Як стверджує С. Грибан, застосування антикризових методів має складати цілісну, логічну та довгострокову систему, мати чітку організацію та керівників. Така система заходів потребує повної та достовірної інформації щодо діяльності підприємства [2], саме тому особливої важливості набуває документно-інформаційне забезпечення. Його правильна та чітка організація безпосередньо впливає на ефективність та доречність таких антикризових заходів, як діагностика стану підприємства та його діяльності, причин виникнення кризової ситуації, а також на подальше оперативне та цілеспрямоване прийняття рішень щодо впровадження запобіжних заходів [1].

Зі свого боку Н. Ляшенко запевняє, що під час кризових ситуацій керівництво нехтує значенням саме документно-інформаційного забезпечення, що призводить до більш неформальної системи прийняття рішень. У такий спосіб керівництво прагне досягти більшої швидкості та оперативності реагування на новоявлені проблеми [4]. Але через відсутність відповідної документації вони шкодять цілісності та достовірності документно-інформаційного забезпечення, як наслідок – неможливість подальшого аналізу та діагностики стану та діяльності підприємства, а також, у разі неправильних дій та дій, що погіршують становище підприємства чи організації, неможливість визначення винних [1].

Продовжуючи перелік проблем, перед якими постає документно-інформаційне забезпечення під час кризової ситуації, маємо також зазначити думку Н. Ляшенко, що для системи управління підприємством одним з головних завдань є прихильність до таких методів роботи, які будуть більш гнучкими та сприятимуть швидкій адаптації до нових умов [4].

Для системи документно-інформаційного забезпечення це означає необхідність використання автоматизованих комп'ютерних систем для роботи з документами. Їхнє застосування для реалізації виконання функціональних завдань документно-інформаційного забезпечення призводить, на думку В. Благого та Е. Сазонової, до вирішення цілої низки проблем, серед яких варто виділити такі: неможливість цілісного та комплексного охоплення ситуації на підприємстві; розрізненість та неузгодженість діяльності окремих підрозділів підприємства чи організації; необхідність збільшення кількості працівників для виконання роботи з документацією; загальне зниження продуктивності роботи підприємства через незадовільну організацію документно-інформаційного забезпечення [1].

Аналізуючи всі вищезазначені проблеми, які постають перед системою документно-інформаційного забезпечення під час кризової ситуації можна виділити такі перспективи подальшого вивчення заявленої тематики: дослідження роботи різних видів документообігу та їхньої ефективності під час кризи (це допоможе у процесі вирішення проблеми стосовно інформаційного забезпечення прийняття рішень під час запровадження антикризових заходів та підвищення ефективності та гнучкості системи документно-інформаційного забезпечення); розробка комплексу рекомендацій щодо оптимізації роботи документно-

інформаційного забезпечення під час кризових ситуацій (цей напрям є досить широким та перспективним з огляду на такі вищезазначені проблеми, як швидкість реагування та неформальність прийняття рішень з усіма проблемами, що з цього витікають). Останній напрям також сприятиме загальному розвитку системи документно-інформаційного забезпечення не лише під час кризових ситуацій, а також у стабільних ситуаціях. Тобто відбуватиметься безпосереднє здійснення твердження теорії антикризового управління, що криза – це не лише проблеми, а також нові можливості розвитку.

Узагальнюючи все вищевикладене, можна зробити цілу низку висновків:

1. Проблема документно-інформаційного забезпечення підприємства наразі є не лише актуальною, а й нагальною через ситуацію, що склалася в усьому світі. Крім того варто зазначити, що не дивлячись на значний ступінь вивченості питання антикризового управління підприємства, питання саме документно-інформаційного забезпечення під час кризи майже не висвітлені в роботах науковців.

2. Впровадження системи антикризових заходів потребує від документно-інформаційного забезпечення максимальної організованості та достовірності, задля можливості повного охоплення ситуації керівництвом.

3. Під час кризових ситуацій поняття достовірної інформації щодо діяльності підприємства набуває життєвонеобхідного значення для організації, саме тому треба детально дослідити проблеми документно-інформаційного забезпечення під час кризових ситуацій та ті зміни, які вони ведуть за собою.

4. Серед основних проблем системи документно-інформаційного забезпечення під час кризи наразі можна назвати нехтування нею з боку керівництва, для оптимізації реагування на новоявлені проблеми, що може призвести до ще більшої кількості проблем та погіршити загальну ситуацію на підприємстві.

5. Подальше вивчення проблематики документно-інформаційного забезпечення вітчизняних підприємств під час кризових ситуацій полягає в таких напрямках як-от: функціонування різних видів документообігу, а також зміни, які з'являються у кризових умовах; розробка комплексу рекомендацій щодо оптимізації роботи системи документно-інформаційного забезпечення під час кризових ситуацій, які сприятимуть загальному розвитку цієї системи та підприємства загалом.

Список використаних джерел

1. Благой В. В., Сазонова Е. В. Документаційне забезпечення управління підприємством. *Young Scientist*. № 5.1(57.1), 2018. С. 1–4.

2. Грибан С. В. Система антикризового управління підприємством. *Ефективна економіка*. № 11, 2013. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2467> (дата звернення: 30.03.2021).

3. Ковалевська А. В. Антикризове управління підприємством: консп. лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 140 с.

4. Ляшенко Н. В. Причини виникнення, функції та вплив кризових явищ на управління підприємством. *Ефективна економіка*. № 2. 2012. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=958> (дата звернення: 31.03.2021).

5. Матліна М. М. Інформаційно-документаційне забезпечення діяльності канцелярії виробничого підприємства. *Гуманітарний часопис*. № 3, 2012. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:7yIC016ARg4J:irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/gumc_2012_3_16.pdf+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua (дата звернення: 30.03.2021).

